

แนะนำหนังสือ

อาสา คำภา*

(Asa Kumpha)



กระบวนพยุหยาตราชลมารค

เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร ในพระราชพิธี
บรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์โรจน์ คุณเอนก และคณะ

จำนวนหน้า 160 หน้า

พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2562

สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ISBN: 978-616-488-053-5

เนื่องในงานพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร โดยกระบวนพยุหยาตราชลมารค ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช 2562 สถาบันไทยคดีศึกษา ในฐานะหน่วยงานด้านการวิจัยและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ผลิตหนังสือ “กระบวนพยุหยาตราชลมารค เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนิน

* นักวิจัยปฏิบัติการ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (Researcher, Thai Khadi Research Institute, Thammasat University).

เลียบพระนคร ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562” เพื่อใช้เป็นเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจร่วมชมกระบวนการพยุหยาตราชลมารคในวันซ้อมใหญ่เสมือนวันพระราชพิธี และพระราชพิธีจริงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดเตรียมสถานที่สำหรับประชาชนผู้มาเข้าเฝ้าฯ รับเสด็จ ณ บริเวณลานปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

หนังสือ *กระบวนการพยุหยาตราชลมารค เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562* เล่มนี้ ผลิตขึ้นจากฐานการทำงานวิชาการของนักวิจัยสถาบันไทยคดีศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน สืบเนื่องจากการปฏิบัติงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันฯ ประกอบกับการที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ตั้งอยู่บริเวณเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินชลมารคยังผลให้ สถาบันฯ เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำการผลิตเอกสารประเภท “คู่มือนำชม” กระบวนพยุหยาตราชลมารค มาแล้วหลายครั้งที่เคยมีการจัดกระบวนพยุหยาตราชลมารค ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังเช่นคราวการเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดอรุณราชวราราม 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542, 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ดังนั้น ข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือ *กระบวนการพยุหยาตราชลมารคฯ* นี้ จึงมีทั้งองค์ความรู้ชุดเดิมที่ได้รับการค้นคว้าสอบทาน และเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่จากข้อมูลวิจัย ตลอดจนการเลือกสรรเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้หนังสือ *กระบวนการพยุหยาตราชลมารคฯ* ที่จัดทำในคราวนี้ มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และมีความเป็นวิชาการมากกว่าครั้งใด ๆ

เนื้อหาในหนังสือ *กระบวนการพยุหยาตราชลมารคฯ* ประกอบด้วย ภาพยนตร์เรือเฉลิมพระเกียรติ ฉบับทางการที่ใช้การพระราชพิธีครั้งนี้ ตามด้วยเนื้อหาประวัติศาสตร์ที่ปูพื้นฐานลักษณะสังคมวัฒนธรรม “เมืองน้ำ” สู่ กระบวนพยุหยาตราชลมารคในประวัติศาสตร์ไทย, ข้อมูลพัฒนาการ ที่มา ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของพระบวนพยุหยาตราชลมารคนับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (พ.ศ. 2489 - 2559), การแต่งกายในกระบวนพยุหยาตราชลมารค, ข้อมูลจิตรกรรมฝาผนังภาพเรือพระราชพิธี ที่มีอายุในช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 - 25 ทั้งใน

กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง, ประวัติความเป็นมาของเรือพระที่นั่งใน
กระบวน พยุหยาตราชลมารค ตลอดจนข้อมูลการสัมภาษณ์ นาวาเอก ญัฐวิภู
อร่ามเกลื้อ รองผู้อำนวยการ กองเรือเล็ก กรมการขนส่งทหารเรือ ซึ่งทำหน้าที่
พนักงานเห่ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในหน้าประวัติศาสตร์ในฐานะผู้ปฏิบัติ
หน้าที่ในกระบวน พยุหยาตราชลมารค มาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 นอกจากนี้ หนังสือ
กระบวนพยุหยาตราชลมารคฯ เล่มนี้ ยังมากไปด้วยภาพถ่ายเก่าอันเกี่ยวเนื่องกับ
กระบวนพยุหยาตราชลมารค จากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ภาพลายเส้นจาก
งานเขียนชาวตะวันตก ตลอดจนภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังเรือพระราชพิธีตามวัดวา
อาราม ต่าง ๆ อาทิ วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม วัดปทุมวนาราม ฯลฯ ซึ่ง
นับเป็นจุดเด่นที่ทำให้หนังสือนี้มีคุณค่าน่าสนใจยิ่งขึ้น

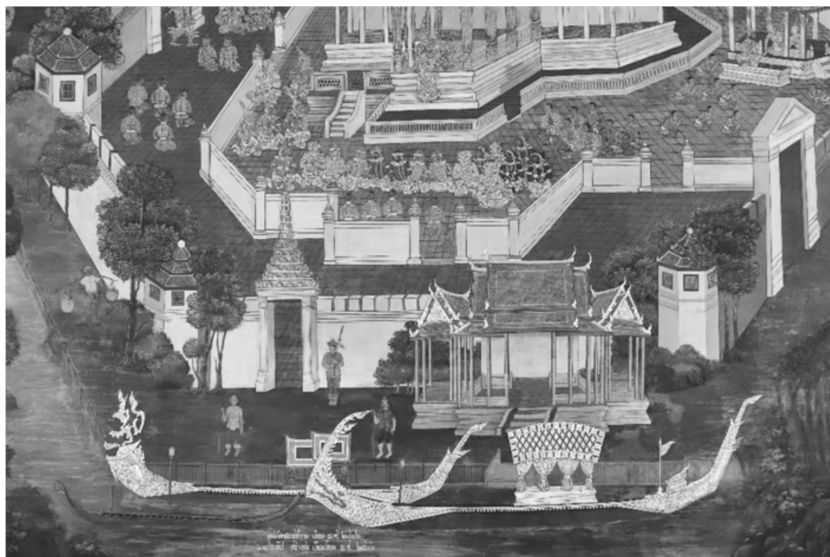


ภาพจากฟิล์มกระจกจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

หนังสือ *กระบวนพยุหยาตราชลมารค* เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินเลียบ
พระนคร ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562 นับเป็นหนึ่งความ
ภาคภูมิใจที่ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีโอกาสได้ผลิตสร้าง
งานเพื่อเป็นการร่วมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสแห่งปีพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2562 บทบาทนี้ยังเป็นภาพแทนของชาว
ธรรมศาสตร์ทั้งปวง ที่พึงแสดงออกต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยความจงรักภักดี



ภาพจิตรกรรมในพระวิหารวัดปทุมวราราม



ภาพจิตรกรรม ณ ระเปียงคด วัดพระศรีรัตนศาสดาราม